Bedrijfseconomie in Balans, 10e druk havo (syllabus 2027, versie 2, juli 2025)	Studielasturen (60 min) 231,5	CE 193	SE 38,5
Domein A Basisvaardigheden	**15,5**	**15,5**	**0**
1 Basisrekenvaardigheden	**7,5**	**7,5**	**0**
1.1 Procenten en promillages	2	2	
1.2 Eerstegraads vergelijking	1,5	1,5	
1.3 Ongewogen en gewogen gemiddelde	1	1	
1.4 Tabellen en grafieken	1	1	
1.5 Indexcijfers	2	2	
2 Balans, winst-en-verliesrekening en liquiditeit	**8**	**8**	**0**
2.1 Beginbalans	1,5	1,5	
2.2 Veranderingen balansposten	2	2	
2.3 Samenstellen winst-en-verliesrekening	1,5	1,5	
2.4 Balans, winst-en-verliesrekening en liquiditeit	3	3	
Domein B Van persoon naar rechtspersoon	**52,5**	**51,5**	**1**
3 Verzekeren, studeren en lenen	**6,5**	**6,5**	**0**
3.1 Schadeverzekeringen	2,5	2,5	
3.2 Levensverzekering	1,5	1,5	
3.3 Kiezen voor een opleiding	1	1	
3.4 Lenen	1,5	1,5	
4 Sparen en beleggen	**6,5**	**6,5**	**0**
4.1 Sparen	1,5	1,5	
4.2 Handel in effecten	1	1	
4.3 Aandelen	2	2	
4.4 Obligaties en beleggingsfondsen	2	2	
5 Enkelvoudige en samengestelde interest	**5**	**5**	**0**
5.1 Enkelvoudige en samengestelde interest	0,5	0,5	
5.2 Eindwaarde en contante waarde van één bedrag	2,5	2,5	
5.3 Nominale en effectieve interest	1	1	
5.4 Aflossen op leningen	1	1	
6 Woning	**7,5**	**7,5**	**0**
6.1 Huren	1,5	1,5	
6.2 Kopen	1,5	1,5	
6.3 Lineaire hypotheek	2	2	
6.4 Annuïteitenhypotheek	2,5	2,5	
7 Familie	**8**	**8**	**0**
7.1 Huwelijk	2,5	2,5	
7.2 Verplichtingen huwelijk	2	2	
7.3 Beëindiging huwelijk	2	2	
7.4 Andere samenlevingsvormen	1,5	1,5	
8 Organisatie en maatschappij	**4,5**	**4,5**	**0**
8.1 Organisaties	1	1	
8.2 Maatschappelijke behoeften	1,5	1,5	
8.3 Maatschappelijk verantwoord ondernemen	2	2	

9 Eigen onderneming?	**7,5**	**6,5**	**1**
9.1 Persoonlijk plan	1	1	
9.2 Marketingplan	1,5	1,5	
9.3 Financieel plan	3	3	
9.4 Praktische zaken	2	1	1
10 Keuze rechtsvorm	**7**	**7**	**0**
10.1 Natuurlijk persoon	1	1	
10.2 Eenmanszaak	1,5	1,5	
10.3 Vennootschap onder firma	1,5	1,5	
10.4 Besloten vennootschap en naamloze vennootschap	2	2	
10.5 Vereniging en stichting	1	1	
Domein C Interne organisatie en personeelsbeleid	**29**	**11,5**	**17,5**
11 Organisaties en management	**8**	**0**	**8**
11.1 Besturen van organisaties	1,5		1,5
11.2 Organisatiestructuren	2		2
11.3 Motivatie	1,5		1,5
11.4 Omspanningsvermogen en spanwijdte	1		1
11.5 Managementmethoden	2		2
12 Communicatieproces	**7,5**	**0**	**7,5**
12.1 Communicatie	1,5		1,5
12.2 Uitbreiding van het ZMBO-model	2		2
12.3 Verstoringen en problemen bij communicatie	1,5		1,5
12.4 Formele en informele communicatie	1		1
12.5 Besluitvorming	1,5		1,5
13 Arbeidsrecht	**7,5**	**7,5**	**0**
13.1 Arbeidsovereenkomst	3	3	
13.2 Wetgeving ontslag en Arbo	2	2	
13.3 Zzp en overige diensten van derden	1,5	1,5	
13.4 Ondernemingsraad, medezeggenschapsraad en vakbond	1	1	
Hoofdstuk 14 Personeelsbeleid	**6**	**4**	**2**
14.1 Personeelsbeleid en instroom	2	2	
14.2 Doorstroom en uitstroom	2		2
14.3 Beloning	2	2	
Domein D Investeren en financieren	**22**	**14**	**8**
Hoofdstuk 15 Vermogen	**9**	**9**	**0**
15.1 Eigen vermogen	2,5	2,5	
15.2 Onderhandse lening	1	1	
15.3 Obligatielening	2	2	
15.4 Leverancierskrediet en afnemerskrediet	2,5	2,5	
15.5 Rekening-courantkrediet	1	1	
16 Investeringsanalyse en financiering	**13**	**5**	**8**
16.1 Investeringen	1		1
16.2 Terugverdientijd	2		2
16.3 Nettocontantewaardemethode	5		5

16.4 Eisen financiers	2	2	
16.5 Vraag en aanbod vermogensmarkt	2	2	
16.6 Deelmarkten en toezicht	1	1	
Domein E Marketing	**22,5**	**16**	**6,5**
17 Marketingbeleid	**9**	**3,5**	**5,5**
17.1 Marketingdoelstellingen	1,5	1,5	
17.2 Marktaandeel	2	2	
17.3 Aankoopgedrag	1		1
17.4 Marktsegmentatie	1,5		1,5
17.5 Consumentenorganisaties en overheid	3		3
18 Product en prijs	**5,5**	**5,5**	**0**
18.1 Het product	1,5	1,5	
18.2 Merk	1,5	1,5	
18.3 Prijsbeleid	2,5	2,5	
19 Plaats en promotie	**8**	**7**	**1**
19.1 Plaats	0,5	0,5	
19.2 Logistiek	3	2	1
19.3 Promotie en reclame	2,5	2,5	
19.4 Medium	2	2	
Domein F Financieel beleid	**61**	**58,5**	**2,5**
20 Kostensoorten	**9**	**9**	**0**
20.1 Inkopen	2	2	
20.2 Kosten duurzame productiemiddelen	3	3	
20.3 Personeelskosten, arbeidsuurtarief en factureertarief	3	3	
20.4 Overige kosten	1	1	
21 Break-evenanalyse	**12**	**12**	**0**
21.1 Variabele en constante kosten	3	3	
21.2 Break-evenanalyse	5	5	
21.3 Grafieken van de break-evenanalyse	4	4	
22 Resultaten, belastingen en winstverdeling	**9**	**8**	**1**
22.1 Resultaat en verschillenanalyse handel	1,5	1,5	
22.2 Resultaat en verschillenanalyse dienstverlening	3	3	
22.3 Ondernemingsfaciliteiten en winstbelastingen	2,5	1,5	1
22.4 Winstverdeling	2	2	
23 Accrual-accounting en matchingprincipe	9	9	0
23.1 Kosten en uitgaven	2,5	2,5	
23.2 Opbrengsten en ontvangsten	2,5	2,5	
23.3 Het matchingbeginsel	2	2	
23.4 Alle varianten op een rij	2	2	
24 Interne verslaggeving	**12**	**10,5**	**1,5**
24.1 Balans en winst-en-verliesrekening	4	4	
24.2 Liquiditeitsbegroting	5	4,5	0,5
24.3 Prestatie-indicatoren	3	2	1
25 Financiële planning	**10**	**10**	**0**
25.1 Begrote beginbalans	2	2	

25.2 Resultatenbegroting en liquiditeitsbegroting	5	5	
25.3 Begrote eindbalans	3	3	
Domein G Verslaggeving	**29**	**26**	**3**
26 Externe verslaggeving	**4**	**2,5**	**1,5**
26.1 Verschil interne en externe verslaggeving	1	0,5	0,5
26.2 Jaarstukken en modellen	2	1	1
26.3 Accountant	1	1	
27 Regels balans	**9,5**	**8**	**1,5**
27.1 Waarderingsgrondslagen	1,5	1	0,5
27.2 Vaste activa	1,5	1,5	
27.3 Vlottende activa	1,5	1,5	
27.4 Eigen vermogen	2	2	
27.5 Voorzieningen	1		1
27.6 Langlopende en kortlopende schulden	2	2	
28 Regels winst-en-verliesrekening	**3,5**	**3,5**	**0**
28.1 Algemene regels	1	1	
28.2 Modellen	2,5	2,5	
29 Kengetallen	**12**	**12**	**0**
29.1 Liquiditeitskengetallen	3,5	3,5	
29.2 Solvabiliteitskengetallen	3,5	3,5	
29.3 Rentabiliteitskengetallen	5	5	

	Totaal	CE	SE
havo totaal aantal studielasturen	**231,5**	**193**	**38,5**
havo aantal beschikbare studielasturen	**320**	**100%**	
Nodig voor ce	**193**	**60,3%**	
Over voor se	**127**	**39,7%**	
In B-E in Balans opgenomen	**38,5**	**12,0%**	
Anders in te vullen	**88,5**	**27,7%**	

NB

Het blijven schattingen. Alle uren zijn royaal genomen en het totaal is naar boven afgerond. De norm is 60% ce en 40% se, in dit programma is een deel van de se-stof ook ce-stof. Zie de toelichting bij SLO en de achtergronddocumentatie.

In bovenstaand overzicht zijn deze uren volledig toegerekend aan ce. Bij verdelen over ce en se ligt het percentage voor se boven de 40%.

De overgebleven uren kunnen worden gebruikt voor keuze-onderwerpen, praktische opdrachten, opdoen examenvaardigheden, losse projecten etc.